

ГО ТУЙСЬ

„ГОТУИСЬ”

Журнал пластового новацтва

“HOTUJS” — MAGAZINE
for Ukrainian Children

Видає Головна Пластова Булава

Редагує Колегія:

пл. сен. Леся Храплива,

ст. пл. Світляна Луцька,

ст. пл. Іриней Юрчук

Адреса Редакції:

LESIA CHRAPLYWA

158 East 7th St., Apt. 3A

New York 10009, New York

Адмініструє

Крайова Пластова Старшина
на ЗДА.

Адреса Адміністрації:

“P L A S T” Inc.

New York 10003, N. Y.

140-142 Second Avenue

Обкладинка роботи

Оксани Борис

З М І С Т :

Що говорить янгол під вікном?	2
Сестричка Мавка: Святий Миколай у кривці	3
В. Переяславець - О. Тарнавська: Дар від України (Коляда)	7
Записник Марка	8
Сестричка Маруся Шевчук: Палич Ромчик	10
Сестричка Христя Татомир: Пригоди ластівки	12
Сестричка Світляна: Дарунок від тітки	15
Христя Галібей, Адріян Городець- кий: Звідкіля мій рід?	18
Що пише Мишка-Гризикнижка?	20
Сестричка Ксеня Гординська: Майструємо на ялинку!	24

ПЕРЕДПЛАТА „ГОТУИСЬ” В ЗДА И КАНАДІ — 3.00 ДОЛЯРИ.

**НОВАК РОМЧИК ВЖЕ
ЗАКУПИВ КНИЖЕЧКИ
З НАГОДИ
ДВОМІСЯЧНИКА
УКРАЇНСЬКОЇ
ДИТЯЧОЇ КНИЖКИ.
ЧИ ВИ ВЖЕ ТЕЖ ЇХ
КУПИЛИ?**

ГОТУЙСЬ

ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО НОВАЦТВА

Ч. 10 (131)

Грудень

1967

Мал. Т. Гасцька

ЩО ГОВОРИТЬ ЯНГОЛ ПІД ВІКНОМ?

Добрий вечір, діти!
Я — вістун із неба.
Прилетів глядіти,
Що Вам дати треба?

Бо дари багаті,
Кожне з вас це знає,
Зможете дістати
В нічку Миколая.

На прощання зорі
Так мені моргали:
— Повертайся скоро,
Щоб на небі знали,

Поспішай щосили;
Ми цікаві знати,
Що то заслужили
Діти, щоб дістати?

Я летів крилатий
Аж на землю швидко.
Ось до вас в кімнату
Заглядаю в шибку.

Телевізор грає,
Забавок багато,
Мама вас вдягає
Гарно, мов на свято!

Що ж Святий ще має
Принести вам знову?
О, тепер вже знаю!
Треба вам — любови!

Треба вам любови
До свого краю,
Щоб вивчали мову,
Берегли звичаї,

Всюди розмовляли
Українським словом,
Щоб книжки читали,
Треба вам — любови.

Вам любови треба,
Щоб були багаті,
Це Святий із неба
Зможе вам роздати!

Вже лечу, крилатий,
Аж на небо скоро!
Знаю, що сказати,
Як спитають зорі!

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ У КРИЇВЦІ

(Сценка на День святого Миколая)

Особи: Хлопчик Івась
Повстанці:
Командир
Петро
Галя
Святий Миколай
Янгол

(Підземна повстанська криївка. На пеньку по середині світиться свічка. Кругом неї сидять: Командир, Петро і Галя. Івась спить біля них. Під стінами криївки покладана зброя. Чути, як вгорі, на поверхні землі, завиває вітер).

ГАЛЯ *(Обкриває Івася кожушком)*: Заснув хлопчина... Нехай йому щось гарне присниться!

ПЕТРО: Не диво, що заснув! Довго блукали ми лісом у сніговії, поки зайшли сюди, у цю криївку! А він ще такий малий, то й добре натомився!

КОМАНДИР: Я мав добре зазначену цю криївку на карті, але в таку сніговію нелегко було її віднайти.

ГАЛЯ: Добре, що вкінці таки вдалося віднайти! Тепер нам сніговія не страшна! Навіть ще краще: замете наші сліди, то большевики не так легко знайдуть нас. Може вони навіть не поважаться виходити в ліс у таку погоду!

ПЕТРО: Це правда, але як ми відістанемося завтра звідсіля? Нам не можна ждати надто довго, бо наш загін на те поділився на маленькі групки, щоб легше вийти з большевицького оточення. Тож не сидіти нам тут довго!

КОМАНДИР: Справді, відістатися не буде легко, коли земля над криївкою замерзне через ніч.

ГАЛЯ *(Глядить тривожно на Івася)*: Тихше, тихше, друже командире! А то ще Івась почує та налякається.

ПЕТРО: Я тобі казав, Галю, що не треба було брати малого з нами на таку важку дорогу.

ГАЛЯ: А що ж було з ним робити? Залишити самого, щоб його схопили большевики? Ти знаєш, що вони й дітей не жалують!

КОМАНДИР: Івась, хоч малий ще, а вже допоміг нам немало. Це він приніс нам вістку, де стоїть відділ командира Голуба. Ми получилися з Голубом і разом розбили тоді большевиків.

ГАЛЯ: Та й Івась розвідав, коли большевики везимуть транспорт в'язнів у Сибір. Ми зробили засідку і врятували сотні в'язнів!

- ПЕТРО: Е, ти, Галя, завжди хвалиш свого Івася!
- ГАЛЯ: Не мій він, а наш, усіх повстанців. Жалко нераз глядіти, як він мусить переносити разом з нами всі воєнні труди! Такі діти, як він, мають батьків, ходять у школу, бавляться, пустують, а він сирітка бідний... Навіть не знає, де його батьки...
- КОМАНДИР: І така доля багатьох українських дітей. Тільки тоді, коли проженемо большевиків та здобудемо вільну Українську Державу, стане вільно та добре жити теж і нашим дітям...
- ІВАСЬ (*Обертається у сні, говорить*): Сюди, сюди треба йти... Сюди, святий отче Миколаю... ВСІ (*Слухають здивовано*).
- ГАЛЯ: Та це він через сон. Видно щось таке приснилося дитині...
- ПЕТРО: Щось про святого Миколая каже... Звідкіля б це йому нараз згадалося?
- ГАЛЯ: Я казала йому дорогою, бо завтра таки справді день святого Миколая.
- КОМАНДИР: Так, сьогодні вісімнадцяте грудня. Ой, колись давно я завжди влаштовував у цей вечір вистави в читальні. А діти так раділи!
- ПЕТРО: А я, ще в школі, завжди грав у таких виставах чортика. Як вимазав лице сажею, то потім з три дні не міг відмити...
- ГАЛЯ: А сьогодні, в такий радісний для всіх дітей день, ми не зможемо навіть нічим одарити Івася! Хіба що в кожного з нас залишилося по куску хліба в торбі...
- КОМАНДИР: О, цього хліба не рушайте! Не знати, як довго ще не будемо мати нічого іншого їсти!
- ГАЛЯ: І навіть наша свічка догаряє. Ще трохи, і згасне, а другої в нас нема...
- ПЕТРО: Догаряє, але проте в кривці стало чомусь неначе ясніше... (*На сцені яснішає*).
- КОМАНДИР: Справді, так, але звідкіля це світло? Я не можу зрозуміти... (*Нараз стає на сцені зовсім ясно, з'являються святий Миколай та Янгол*).
- ІВАСЬ (*Пробуджується, зривається на ноги*): Святий Миколай! Недаром Галя казала, що він приходить до чемних дітей!
- СВ. МИКОЛАЙ: Мир вам, борці за правду Божу!
- ВСІ (*Встають*): Поклін тобі, отче небесний!
- СВ. МИКОЛАЙ: Обходжу я в цю ніч усі хати, обдаровую всіх чемних дітей. Та Божим промыслом знаю я не лиш, в котрій хаті чемні діти. Знаю теж, де мусять критися вони перед ворогом Бога — аж під землею нераз. І цих дітей ласка Божа не помине ніколи! Подай-но сюди дари, янголе,

Мал. Наталка Горалевська
і Ромко Завадович

що ми приготували для Івася-повстанця.

ЯНГОЛ: Багато в мене дарів із неба. *(Виймає з мішка те, про що говорить)*. Ось солодкі медяники та цукерки, що смачніших і в світі немає...

ГАЛЯ: А він нераз таки добре нагодувався з нами!

ЯНГОЛ: А тут м'ячі, авта, різні забавки...

ПЕТРО: Звісно, кожна дитина рада забавкам! А Івась певно таких ще зроду не видів!

ЯНГОЛ: А тут теплий одяг та чобітки...

КОМАНДИР: О, це йому дуже пригодиться, та ще в таку зиму, як тепер!

ЯНГОЛ: А тут ще зброя, правдива, зі щирого золота. Кожна куля з неї вціляє певно ворога!

ІВАСЬ *(Здивований)*: І все це для мене?

СВ. МИКОЛАЇ: Не все, дитино! Тобі вільно вибрати тільки одне щось — що тобі найбільше потрібне...

ІВАСЬ (*Простягає руку по пістолю*): То чи могу я взяти зброю?

ЯНГОЛ: А навіщо тобі саме пістоля?

ІВАСЬ: Бо я хочу прогнати всіх ворогів з України, щоб всі українці були вільні на своїй землі!

СВ. МИКОЛАЙ: Бог чує та знає, який дар ти вибрав, та чому. І Бог буде благословити тебе, що вибрав ти зброю, щоб рятувати своїх братів. Але й для всіх вас маю я дар: мій янгол виведе вас безпечно з цієї кривки та з цього лісу. Ви навіть не знали, що большевики саме цієї ночі роблять велику обла-

ву на цей ліс. І тільки чудом ви зможете врятуватися. Саме це чудо я зроблю для вас у мое свято!

КОМАНДИР: Спасибі тобі, отче Святий!

СВ. МИКОЛАЙ: Тим, хто бореться за правду, Бог завжди і в усьому помагає. Виходьте ж із цієї підземної кривки на світ Божий!

(В задній стіні сцени відгиняється нараз освітлений прохід. Святий Миколай виходить туди, за ним, взявши свою зброю, повстанці. Івась тулить до грудей пістолем. Останній виходить Янгол).

Заслона.

Незабаром вже Різдво — і Ви вже певно готовитеся колядувати. На світлині: новаки з Мюнхену, з Німеччини, що минулого року колядували на „Готуйся”. Про їх даток на фонд „Готуйсь” вже писав, а світлину обіцяв помістити ближче Різдва.

ДАР ВІД УКРАЇНИ

(Коляда)

Ці-лий світ без мі-ри зве-се-лив-ся,
як І-сус ма-лень-кий на-ро-див-ся.

Цілий світ без міри звеселився,
Як Ісус маленький народився —
 Не в палаті на м'якій перині,
 А у яслах на пахучім сні.

Перші до Господньої Дитини
Пастушки прибігли з полонини —
 Перші Сина Божого вітали,
 На сопілці коляду заграли —

Поклонились Божому Дитятку,
Принесли у дар Йому ягнятко.
 Идім і ми до Божої Дитини,
 Принесім їй дар від України.

Принесім свою любов дитячу
Та молитву щирю і гарячу —
 І просім маленького Месію:
 „Україні, Христе, дай надію!

Силу дай збороти лихо люте,
Волю-долю поможи здобути!”

Мал. Оленка Гординська

ЗАПИСНИК МАРКА

Під Новий Рік.

Добре, що святий Миколай приніс мені новий записник, бо старий вже кінчався. Отже зможу писати і на другий рік. Так дивно, що завтра буде на газетах вже напис „1968"! А ніби-то все буде те саме, що й було . . .

Я хочу сьогодні подумати, що я зробив впродовж того року, що минув. Мама каже, що всі поважні люди так роблять.

Отже я покінчив третю класу і почав четверту в американській школі, а в українській покінчив четверту і розпочав п'яту. Мама хвалиться всім, що я на одну класу вище в українській школі і пані Христя записала свою Ганнусю вже теж на рік швидше. Мені теж здається, що так краще. Бо от Зенко почав ходити в українську школу аж цього року і бідний що-лиш букви складає. А коли ми всі діставали у гнізді похвали за прочитані книжки, то він аж плакав. Я теж певно плакав би, якби не вмів читати по-українськи, тож зовсім не сміявся з нього, коли він плакав.

А в новацтві я здобув другу пробу і чотири нові вмілості. Мама нарікає, що ніде вже пришивати відзначок вмілостей на рукаві мого однострою. Та я цим не журюся, бо Мама так по-доброму нарікає. Я знаю, що вона теж радіє кожною моєю новою відзначкою.

Впродовж цього року я виріс на шість і пів сантиметра та зносив три пари черевиків. Полотняних виступців тут не вчислюю, бо во-

ни призначені на те, щоб їх дерти.

Я вже справді дуже великий — мені пішло на десятий рік. Мама часом каже, що я вже „молодець під вусом”. Гарно було б мати вуси, такі, як козаки носили. Тільки чому Мама згадує ці вуси завжди, коли я щось зіб’ю, або загублю, або взагалі зроблю щось не-так. Видно, не так легко жити з тими вусами! Добре, що в мене вони ще не ростуть! Я це знаю, бо раз-по-раз заглядаю за ними в дзеркалі . . .

А що я робитиму в новому році? Мабуть все те, що й у минулому, тільки куди краще. Вже більше не ставитиму книжки перед собою, замість нот, коли буду вправляти на фортепіяні. Я так робив нераз, і читав, а пальцями тільки тарабанив навгад по клявішах. І хоч мене досі ніхто на цьому не приловив, я вже цього більше не буду робити.

І ще мушу більше молитися цього року. Я й так молюся за всю рідню і згадую кожного, а найбільше тітчиного Ярка, що живе в Сибірі і що йому стільки років, що й мені. Але отець катехит нам сказав, що треба молитися і за Україну. Бог може їй дати волю, коли будемо дуже молитися! Чому я досі цього не знав? Тепер, у новому році буду вже що-вечора так молитися.

На цьому кінчаю свій записник на 1967 рік. І вже тепер пишу на початок нового року:

1968

ПАНИЧ РОМЧИК

Полудень. Хатки села Прилбичі в Галичині пишались поміж деревами, що вже вдягнули на себе різнобарвні, осінні шати. Це був рік 1872. На вулицях села чути було дзвінки голоски дітей, які громадили опале листя біля хат. Тут і там стояли купи нагромадженого листя, а діти залюбки скакали в них; а часом ховалися за ними.

На другому кінці села стояв двір графа. Сільські діти туди ніколи не заходили. Часом тільки заглядали через ковану залізну огорожу, може побачать, що саме паничі роблять. А якраз в цю хвилину виїхали з воріт двору два паничі на гнучких, гарних конях та помчалися дорогою зі села в ліс.

— Ізю, — відізвався молодший панич, — якщо хочеш, їдь прямо. Зустрінемося біля того дуба, що його зламала остання буря.

Брати розділилися. Малий кучерявий Ромчик пустився вузькою лісовою стежкою, колихаючись на коні, коли гарний коник-куцик ступав вперед. Вітер роздував м'яке волосся хлопця та віддував порозпінаний теплий кожушок. Тихо шелестіли осінні дерева. Час до часу сухий листок потрапляв на голову коневі, або й Ромчикові.

Нараз хлопчина побачив перед

Слуга Божий Митрополит
Андрей Шептицький.

собою ставок, оброслий осокою. Вид каламутної води дивно вразив Ромчика. Він зліз із коня, прип'яв його до дерева і почав приглядатися брунатній ропусі, яка то стрибала по в'ялій траві, то скакала з хлюпотом у воду. І якраз тоді Ромчик почув щось неначе тихий плач. Він швидко обернувся і почав іти в тому напрямі, звідкіля чув звуки, пробиваючись крізь хащі і розсуваючи руками галузки дерев. І справді там, на корінні старого

клена, сиділо двоє малих дітей, хлопчик і дівчинка, в протергій одежі, та тулилися одне до одного, щоб загрітися. Дівчинка плакала.

Ромчик підійшов і промовив лагідно:

— Ви мабуть загубилися? Хто ви такі?

Діти миттю стрепенулися. Вони не сподівалися, щоб крім них хтось був у ліску, а тут перед ними з'явився панич! Вони чули багато про панича: що живе в кімнатах, вистелених килимами, що має свого коника і їздить ним навіть на лови з панами, і що вчиться таких мов, що їх люди в селі не розуміють. Не диво отже, що коли діти тепер побачили його, живого, відрухово схопилися і, держачись за руки, стали втікати.

Ромчик побіг за ними. Схопив хлопчика за рукав і сказав:

— Вам нічого мене боятися! Я маю свого коника і я повезу вас додому.

Діти поглянули злякано одно на одного... Але Ромчик, не гаючи часу, взяв їх за руки та повів до коня. Допоміг всісти спершу одному, потім другому. Діти були куди менші від Ромчика, а до того дуже худенькі, отже й малий куцик міг їх обоє везти. А сам Ромчик ішов боком, держачи коника за повід. І так поїхали.

Їхали стежкою, встеленою по жовклим листям, а вітер бавився їх волоссям, роздуваючи його

то сюди, то туди. На лиці в дітей появилася усмішка. Так приїхали вони аж до двору графа Шептицького. Вже смеркало. Ромчик передав коня наймитові, щоб запровадив його до стайні. А тоді повів збентежених дітей до двору. Діти зупинилися перед чудово різьбленими дверми і не могли зважитися ввійти до середини.

— Ходіть, не бійтеся, ми зараз відвеземо вас додому! — заохочував Ромчик. Він привів їх до одної пишно прикрашеної кімнати, а служниця принесла на блискучому підносі дві склянки молока та свіжі, пахучі булочки. Діти не могли з дива вийти, що сьогодні не свято, а вони булочки їстимуть. Якраз тоді ввійшов двірський візник та сказав, що коні запряжені, готові.

— Я знаю, куди везти, — додав він. — це діти вдови Палажки з другого кінця села.

Ромчик відпровадив дітей до воза та поміг їм видряпатися й сісти на м'яко встеленому ліжником сідалі. Віз рушив.

Останнє червоне проміння освічувало дорогу, що по ній їхав віз. Воно освічувало й головку малого Ромчика, який дивився услід, привітно помабуючи на працання рукою...

Це оповідання про Романа Шентицького, який опісля став монахом-Василіянином та єпископом і митрополитом Галицької України. Коли вступав до монастиря, змінив ім'я Романа на Андрея, як це звичайно роблять монахи.

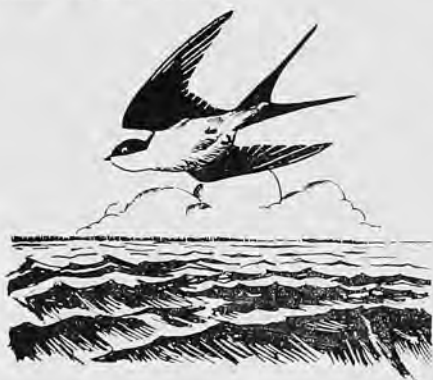
Його батьки були дуже багаті, але радо допомагали бідним. І сам Роман — Митрополит Андрей все життя радо допомагав людям. В митрополичих добрах він навіть дозволив таборувати пластунам та побудував їм гарну оселю на Остодорі в Карпатах. Тепер ідуть старання, щоб Слугу Божого Андрея проголосили за його добрі діла святим.

Дня 13 грудня наша Церква святкує свято Апостола Андрея Первозванного, отже іменини Митрополита. Тому й згадуємо в місяці грудні його та його добре серце.

Сестричка Христя Татомир

ПРИГОДИ ЛАСТІВКИ

Мал. Марта Татомир

Маленька ластівка забажала побачити світ та полетіла з пишного краю, з України, далеко понад синє море, понад високі гори... Довгенько летіла та втомилась. — Ох, як дуже болять мені крильця! Де мені бідній пристанути? — журилася вона.

Летить, летить, аж бачить, стоїть висока гора покрита зеленим

густим лісом, а на вершку розлога галявина. Спускається вниз та сідає на старому, кріслатому дубі... Сидить, відпочиває. Вітрець колише гілки і ластівка починає дрімати.

Нараз — що це?! Ластівка так злякалась з просоння, що трохи з дуба не впала. Свистки... один, два, три... Свищать і кричать: — Алярм! Алярм!

Бідна пташка обережно злітає поглянути, що діється на галявині.

І ось бачить: на галявину вбігає багато дітей, які гомонять, радіють, обнімаються... і враз всі починають співати незнану пташці пісню: — „Дзень, дзелень, дзінь, дзілінь, бім, бам, бум!“

Ластівка не може з дива вий-

ти: та це ж українські діти, новачки. Яке щастя, що вона найшлася поміж ними! Придивляється та бачить, що новачки зібрались біля чудового дзвону. Чує слова:

— Чарівний дзвін! Чарівний дзвін! Найшли ми гостя з України!

Пташка дуже цікава. Не може видержати й питається старого бобра, що сидить недалеко:

— Що це за місце? І чому ці новачки такі раді?

Старий бобр відповідає хриплим голосом:

— Та це ж моє царство — Бобрівка. Тут за моїм дозволом відбуваються пластові табори. А ось тепер новачки радіють, бо прийшов до них гість з України. Я був при першому вогнику, де сестричка командантка розказала новачкам, що вона дістала листа від добродушків. Добродушки попередили її в цьому листі, що приїде гість з України — „Чарівний дзвін“. Новачки так зраділи цим, що назвали свій табір „Чарівний дзвін“ а рої прибрали назви голосів дзвону: „Дзень“, „Дзелень“, „Дзінь“, „Дзілінь“, „Бім“, „Бам“, „Бум“.

Бобр покінчив розказувати, попрощався з ластівкою та зник у кущах.

А ластівка далі приглядається. Бачить, як новачки підносять дзвін та в радісному поході несуть його перед браму табору. Там сестричка командантка вітає

хлібом та сіллю гостя з України, а опісля новачки переносять чарівного дзвона на почесне місце під щоголю, де він простойть впродовж усього табору.

Спершу ластівка задумувала залишитися тільки короткий час на старому дубі. Але так полюбила веселих, співучих новачок, що осталася з ними аж три тижні. Коли лісові звірятка розвідали, що прилетіла пташка з далекої України, швиденько познайомились з нею. Щаслива ластівка мала тепер вже багато друзів у ліску та на поляні.

Одного вечора прибігає цвіркун і каже ластівці, що в таборі чогось радісний шум. Летить вона і бачить, як новачки плетуть вінки.

— Ах, та це сьогодні свято Івана Купала! — радіє пташка. Смеркає, святоїванські мушки мерехтять на галявині, мов зірки. Новачки шукають мавки в тихому, густому лісі. Нараз побачи-

ли її! Біжать усі привітати цю прекрасну, срібноволоосу мавку, а вона передає новачкам квіт папороті. Далше слідкує ластівка за новачками, як вони йдуть до озера на вечір Івана Купала. Чути пісню: — „Гей на Івана, гей на Купала"... Пливають вінки озером. Нараз летить іскра ген високо понад воду... а потім униз... і запалює ватру, яка горить - палахкотить по середині озера. Яке диво!

— Ах, який чарівний вечір, повний вражінь! — зітхнула захоплена ластівка.

Час проходить швидко. І ось

останній вогник. Сестричка командантка прощається з новачками. Ластівка бачить, що новачкам нелегко покидати табір.

Неначе іскорки останнього вогника, що розсипалися по галявині, роз'їхалися новачки в різні сторони. Галявина стала знов спокійна. Тільки шелестять ліси та співають пташки.

А ластівка? Вона попрощалася з лісовими друзями й повернулася до рідного краю, в Україну, розказати всім про новацький табір „Чарівний дзвін” на Бобрівці біля Гартфорду, в далекій Америці.

Мал. Христя Хитра

МАНДРІВКА ДОВКРУГИ СВІТУ

Це останній малюнок сестрички Христі Хитрої до листів Оленки й Ромка з їх подорожі по Азії. Як знаєте, Оленка й Ромка щасливо повернулися додому, до своїх батьків в Америці. А коли знов виберуться в яку цікаву мандрівку — будуть знов до Вас писати. Покищо треба нам подякувати сестричкам Катрусі та Христі, що опрацьовували ці листи для „Готуйся”!

Сестричка Світляна

ДАРУНОК ВІД ТІТКИ

Уля не могла діждатися третьої години. Що кілька хвилин поглядала на годинник на стіні кляси, немов хотіла його підігнати, щоб швидше посував вказівки. Це помітила навіть учителька і пригадала Улі, що краще звернути більшу увагу на лекцію географії, яку вони саме вивчали. Уля зітхнула важко, кинула ще раз зором на годинник і перенесла погляд на книжку. Час ішов собі поволи. Нарешті діждалася: третя година! Дзвінок — і Уля вже на дворі, прямує додому.

Сьогодні вечором мають зібратися в неї дома новачки, щоб оглянути дарунок, що його Уля дістала від тітки з України. Новачки прийшли точно в п'ятій годині, wraz зі сестричкою. Уля з мамою привітали гостей у дверях та попросили у вітальню, де на столі стояла дерев'яна скринька, обліплена поштовими значками та з багатьма печатками. Уліна мама стала пояснювати: цього тижня були уродини Улі і з цієї нагоди тітка Анна з України прислала їй такий чудовий народний одяг. Тітка Анна живе

в північній частині України в старовинному, ще княжому городі Турові над рікою Прип'яттю на Поліссі.

На стіні висіла карта України і сестричка казала новачкам шукати на ній Полісся, Прип'яті й Турова. Хто швидше знайде?

Тому, що всі новачки ходять на курси українознавства, вони майже всі рівночасно познайомилися Полісся і річку Прип'ять і містечко Турів.

— Полісся, — продовжувала мама Улі, — майже все покрите лісами й багнами. Звідтіля не легко було дістатися у світ, до міста чи в інші області нашої землі. Було теж важко приїхати комунібудь туди. Тепер там, звичайно, є вже і биті шляхи, і залізниця, як і в кожній іншій країні. Але через те, що поліщуки жили так довго здалека від світа, в них задержалося багато таких звичаїв та переказів, що вже давно забулися в інших частинах України...

— О, я знаю! Про Лісову Мавку! Моя старша сестра належить до куреня старших пластунок „Лісові Мавки"! — вигукнула Ліда.

— Так, правда! — підтвердила мама Улі. — Саме на Поліссі розказували багато казок про мавок, що живуть у лісах, і про таку казкову мавку написала наша письменниця Леся Українка представлення, що називається „Лісова пісня". З цього представ-

Поліщучка й поліщук — малюнок славного українського мистця Святослава Гординського.

лення пластунки беруть дуже раду назву „Лісові Мавки", бо мавка, там описана, була і гарна і добра. Так само задержали поліщуки незмінений свій народній одяг, такий сам, як носили ще перед віками, і все в ньому вони робили самі: льняні та вовняні тканини, самі й красили червоної нитки до вишивання та ткання.

Новачки обступили стіл і Уля стала витягати зі скриньки одну за одною частини одягу. Вона розклала на столі червону вовня-

ну спідницю, ткану в поздовжні смужки. Спідниця спереду гладка, а ззаду рясно зморщена у складки.

— Таку спідницю, — пояснювала мама, — звать „андарак” і носять здебільшого зимою. Літом вдягають білу полотняну спідницю з широко тканим взором. Поверх спідниці вдягають чепурну білу попередницю-фартушок, теж прикрашений тканим взором.

Поруч спідниці лежала біла сорочка з льняного полотна з чепурним взором на рукавах та на комірі.

Христя завважила з подивом:

— О, який це чудовий тканий взір!

— Взір справді гарний, — підтвердила мама Улі, — тільки він не тканий, а це тільки наслідування тканини. Він вишиваний одним з найстарших швів, що зветься переволікання чи перетикання. Коли вишиваємо таким швом, перетягаємо нитку через всю ширину взору, який широкий він не був би.

Новачки дивувалися і на взуття поліщуків: це були грубі сукняні скарпетки, а поверх них щось ніби гуцульські постолі, але з чого вони зроблені, ніхто не міг вгадати. Аж сестричка сказала:

— Це мабуть будуть личаки, з лика, тобто з таких поясків кори, що їх можна здерти зверху деяких дерев.

— Так, правда, це такі саме личаки! — погодилася мама.

Новачки дуже просили Улю, щоб вона вдягнула свій новий одяг. За кілька хвилин перед ними станула Уля вже зовсім інша в цьому одягу. Мама ще поправила на ній спідницю та підперезала червоним поясом, плетеним з волічки. На шиї повісила біле й червоне намисто, таке, як носять на Поліссі, а голову зав'язала хусткою.

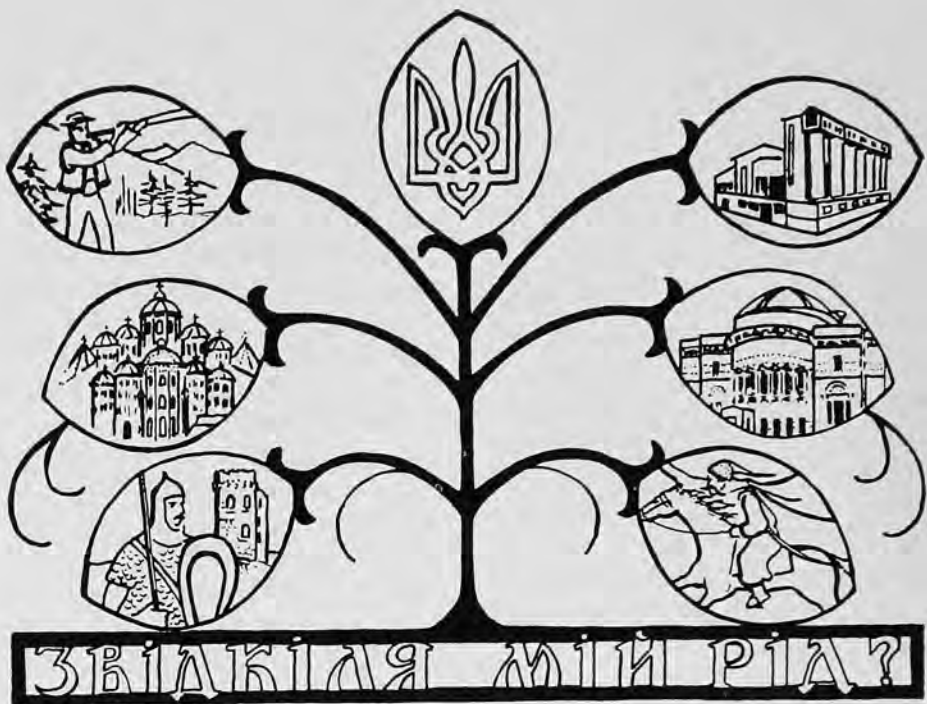
— Давніше носили поліщучки на голові теж дуже складні завої з тканими зобразами на берегах. — пояснила вона новачкам.

— Тепер Уля матиме в чому піти на новацьку забаву, і певно її одяг буде найкращий! — сказала в захопленні Рома.

— Ще поки піде на забаву, виступить в цьому одягу на святі 22 Січня, в пам'ятку злуки всіх українських земель в одну Соборну Державу! — пригадала сестричка.

Новачки ще довго подивлялися Улин одяг, а вкінці посідали рядочком на канапі та заспівали пісню українського поета Дмитра Фальківського, що був родом з Полісся. Він і написав вірша про Полісся та про любов поліщуків до їх землі:

„Очерет був мені за коліску
В болотах я родився і зріс.
Я люблю свою хату поліську,
Я люблю свій зажурений ліс”...

Мал. Ірина Савойка-Красій

Новачка Христя Галібей пише:

Мені було цікаво читати допис Олеса Кузишина про його родину. Я хотіла б написати про мою прабабуню, Катрю Гриневичеву, письменницю, яка писала гарні оповідання й віршики для дітей і книжки для старших.

Катря Гриневичева народилася у Винниках коло Львова. Ще маленькою поїхала до Кракова в Польщі, бо там її тато мав працю. Ціла родина жила там довгі роки і Катря ходила до польської школи та бавилася з польськими дітьми. Тільки вдома з братчиками могла говорити по-укра-

їнськи. Вона вміла гарно писати і, як вже була трохи старша, почала цікавитися, про що пишуть українські письменники. У Кракові жили тоді теж інші українці, як, наприклад, письменник Василь Стефаник. Вони заохочували Катрю, щоб писала по-українськи, але вона мусіла ще багато вчитися. Її цікавило дуже життя за княжих часів і мова, якою тоді говорили. Катря вивчала українську мову та історію, а як вийшла заміж і переїхала до Львова, то продовжувала писати.

Кілька років була редакторкою дитячого журналика „Дзві-

Письменниця Катря Гриневичева, прабабуся Христі, Тасі й Данилка.

нок". Своїм дітям розповідала багато про князів та козаків, аж один синок обстриг собі волосся, тільки залишив „оселедця” — так як козаки-запорожці.

Моя мама, як була малою дівчинкою у Львові, не раз прибігала до своєї бабуні в гості. Одного разу вона знайшла на столі рожевий камінчик і почала ним бавитися. Але бабуня сказала, що цей камінчик не звичайний, а кусок мармору із саркофагу — кам'яної домовини — князя Ярослава Осьмомисла. В той час професор Ярослав Пастернак розко-

пував руїни княжого замку в Крилосі коло Галича і подарував прабабуні кусок мармору на пам'ятку.

В часі війни Катря Гриневичева мусіла виїхати з України. Їй було 72 роки, коли померла 20 літ тому, в Німеччині.

**

Дорогий „Готуйся”!

Переглядаючи родинний альбом, я побачив світлину мого діда в однострою українського січового стрільця. Тому, що цього року припадає 50-ліття Української Національної Революції, я просив мого батька розказати мені дещо більше про участь мого діда в Визвольних Змаганнях.

Підхорунжий Української Армії Степан Городецький, дідусь Адріана й Орисі.

Батько почав розказувати. В часі Визвольних Змагань в 1918 році дід, тоді молодий юнак, брав участь у боях за Львів, в Першій Бригаді УСС. В часі Чортківської офензиви брав участь у боях під Жуковом біля Бережан. Там був ранений. Був і в „чотирикутнику смерті“. Опісля став командантом полку піхоти Дієвої Армії. За хоробрість та відвагу в боях відзначили його хрестом заслуги.

Тепер мій дід, отець Степан Городецький, є парохом церкви Святого Водохреща в Рочестері, стейт Нью Йорк.

Я дуже гордий на свого діда.

На світлині мій дід, Степан Городецький — підхорунжий Українських Січових Стрільців.

Новак Адриан Городецький,
рій „Тарпани“, Нью Йорк

ЩО ПИШЕ МИШКА-ГРИЗИКНИЖКА?

Дороге моє Новацтво!

Ну, думала я, аж тепер відпочину. Новаки вплачують передплати на новий рік, купують книжечки, читають їх; нічого мені вже більше робити.

Тільки я так подумала, а тут дзвінок у дверях — дзінннь! Приніс поштар нову книжечку — аж з Аргентини. Стала я розмотува-

ти шнурок на цій посилці, (найрадше розкусила б його зубами, та сестричка Леся не дозволяє!) — та думала собі в своїй мишачій голові, як то далеко ця Аргентина. Мусів плисти цей пакунок до Нью Йорку морем, на кораблі, через рівник перепливати. А там, дорогою, могли ж його перехопити пірати! Та проте

книжка така сама українська, як ці, що виходять тут у Нью Йорку.

Ну, врешті розмотала я якось цей шнурок, розгорнула папір, обнюхую, дивлюся, а книжка зветься „Ілля Муромець” і написав її Микола Погідний.

Ілля Муромець... Ілля Муромець... десь я вже таке ім'я чула! Десь чула, та не знаю, де. Аж ось згадала та на radoщах аж у лапки сплеснула! Та це ж був такий славний лицар-багатир у Києві, за часів князя Володимира, Ясного Сонечка.

Зраділа я. А знаєте, за кого найбільше зраділа? За Вас, новаків! Ви так любите читати книжки про героїв-багатирів, про лицарів короля Артура: про Гавейна, Ланчелота, Парсівала та всіх інших. Та певно нераз ви собі думали, чому то в нас, в Україні, не було таких славних лицарів, щоб про них писати книжки? А от бачите, що були! І про них розказували в нас оповідання-перекази, що звалися „билини”. Таку билину про Іллю Муромця розказували в нас саме вже здавна, дуже здавна, а тепер пан Погідний списав її для Вас. А маляр Борис Крюків намалював малюнки до цієї книжки. Сумно мені згадувати його, бо він вже помер, зараз після того, як покінчив малюнки до цієї книжки. Вже навіть був він важко хворий, але таки ще малював, щоб цю книжечку обов'язково закінчити, щоб дістали Ви її в ру-

ки. Тепер будете знати, як цю книжечку цінити!

Звичайно, що ця книжка про лицарів та їх пригоди буде найкраща для Вас, новаци. А вже найбільше для тих, що проходять чи пройшли „Отрока”. Але я зовсім не кажу, щоб і новачки її не читали! Навпаки, читайте!

Ось і маєте нову книжечку! Певне або самі собі її купите, або попросите святого Миколая, щоб Вам приніс. А може знайдете її під ялинкою цього року?

Бажаю Вам отже веселого читання, а сама йду таки спати. Зима близько і всі поважні звірі йдуть на спочинок. А книжку „Ілля Муромець” беру собі під подушку, бо ніяк не хочу з нею розставатися.

Добра ніч! **Ваша Мишка**

Мишка - Гризикнижка дістала теж листа! Ось прочитайте!

Дорога Мишко!

Прошу прислати мені книжечку „Кам'яна сокира”. Пересилаю чек на 4.25. Три долари на передплату на „Готуйся” на 1968 рік, і долара та чверть на книжечку. На вакаціях я прочитала такі книжечки: „Братік і сестричка” Ганни Черіні, „Марійка-Лебідка, лісова квітка” Миколи Погідного, „Три правди” Катерини Перелісної, „Пригоди котика-Мурчика” Миколи Угорчака. Найбільше подобалися мені „Три правди”.

Пересилаю теж розгадки з „Готуйся” ч. 7.

Мона Христя Снилик
з Лос Анджелес

Мишка вислала Моні книжечку зараз наступного ранку. І жде дальших листів від новацтва.

**

Новачка Уляна Бачинська з Філядельфії пише:

Прошу Сестрички, я називаюся Уляна Бачинська з Філядельфії. Я написала Вам віршика, і не знаю, чи він Вам подобається.

Якщо ні, прошу його не містити в „Готуйсь”. Я не ображуся, якщо не помістите.

З И М А

Настав грудень, настала зима,
Снігом покрила, все побілила,
Бо в гості вона прийшла.
Коли з ліжечка встала,
Білим коциком його застелила,
Гарно столик накрила,
В скляночку льодової води
[налила,

На тарілку сніжинок набрала,
А тоді сіла й їла!
Коли поснідала,
То кришки позмітала,
Білу сорочку вбрала,
Снігом суконку посила.

Готуйсь!

Ваша новачка, Уляна Бачинська
Віршик „Готуйсеві” подобався!
Пиши далі, Улянко!

**

Новачка Таїса Галібей написала сама такого віршика:

Д О Щ

Нині паде дощик,
Пощо, пощо пощо?

Квіти вже напились,
Трави похи.пились.

В хаті нудно всім
Діточкам малим.

Пташки десь дримають,
В дощі не співають.

У котика Олі
Нема парасолі.

Котик Олі, без парасолі й чобіток. Але в хаті, поміж новаками він не боїться дощу!

Нема в нього чобіток,
Бідний котик зовсім змок.

Ми в танок підемо,
Хмари проженемо,

Пісню заспіваєм,
Сонце привітаєм!

**
*

Два новаки з Дітройту пишуть:

Дорога Сестричко Редакторко!
Я називаюся Михась Обаль.
Мені 11 років. Цього року ми з братом Тарасом вступили до пластового новацтва і пробули три тижні в таборі на Зеленому Ярі.

Досі я жив весь час поміж чужинцями. Тепер ми живемо в Дітройті і я маю нагоду вчитися по-українськи. Це мій перший лист українською мовою. Ми з Тарасом розгадали дві загадки з вересневого числа „Готуйсь” і я посилаю їх із цим листом.

Готуйсь!

Новак Михась Обаль
з роя „Пугачі”

Дорога Сестричко Редакторко!
Дякую за Ваш журнал „Готуйсь”. Він дуже цікавий. Я розгадав загадку-схованку.

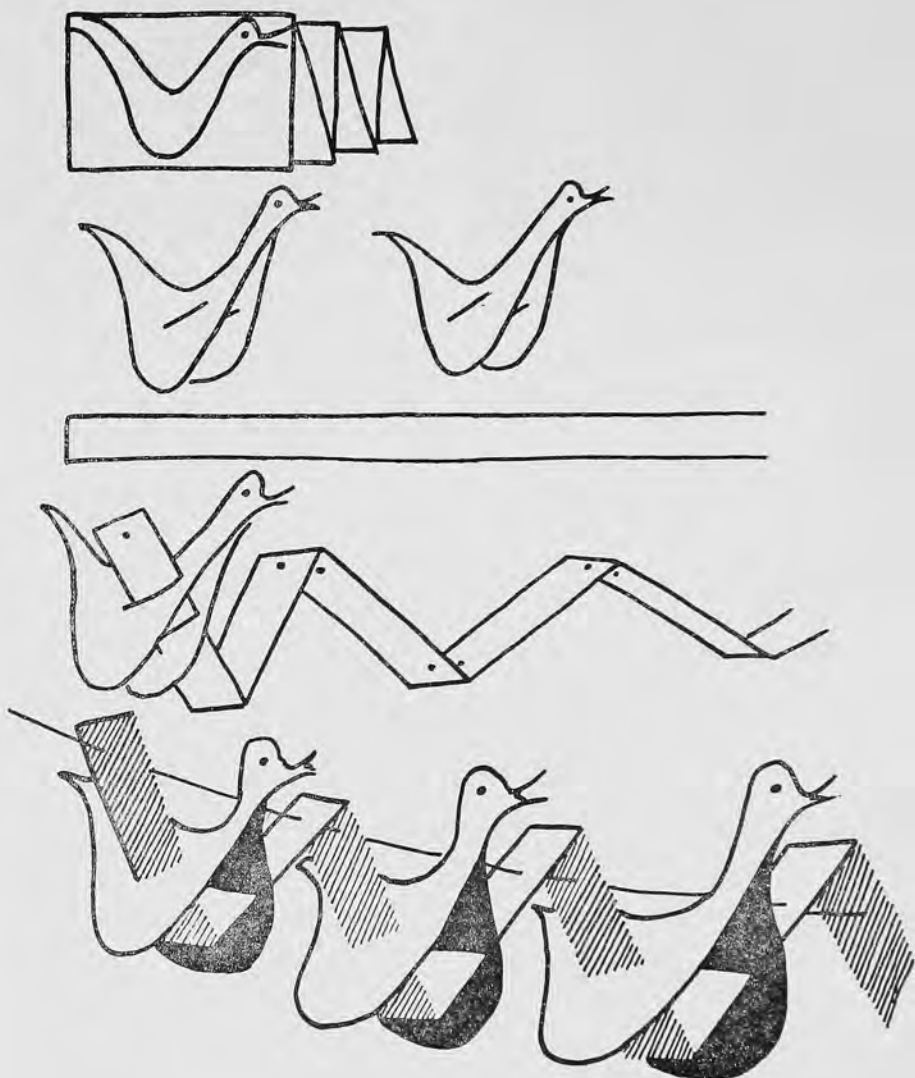
Новак Тарас Обаль
з роя „Яструб”

Свято Юрія на оселі „Сокіл” біля Мельборну, Австралія. Братчик Ігор дає жовті хустинки новакам, які складають Новацьку Обіцянку.

МАЙСТРУЄМО!

(Подала сестричка Ксеня Гординська)

На цей раз сестричка Ксеня намалювала нам, як зробити дуже цікавий ланцюжок на ялинку. На образку бачите докладно, як його, крок за кроком виконувати, з твердого різнобарвного паперу або м'якого картону.

Таким ланцюжком зможете прикрасити і свою домашню ялинку, і цю ялинку, що стоятиме весь різдвяний час у Вашій домівці, а можете такі ланцюжки продавати теж на новацькому базарі — і побачите, як радо всі їх купуватимуть!

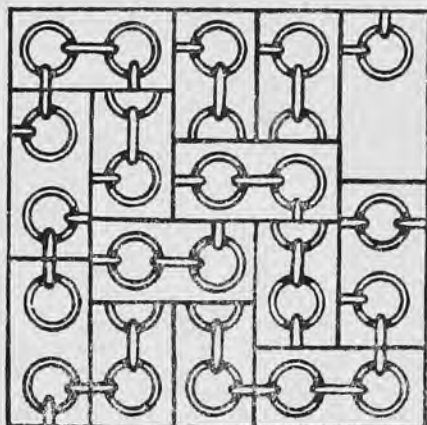
ЧИ ВИ ВЖЕ ЗАПЛАТИЛИ ПЕРЕДПЛАТУ НА „ГОТУЙСЯ” НА 1968 РІК?

РОЗІРВАНИЙ ЛАНЦЮГ

(Подав братчик Ірко)

Новачки „Ялинок” майстрували спільно довгий ланцюг на цьогорічну ялинку в домівці. Та

коли вони вже пішли додому, чортик Хляп закрався і порозривав їх ланцюжок. Спробуйте тепер перемалювати цей рисунок, що його тут бачите, порозтинати на прямокутнички, що зазначені на малюнку, та скласти ланцюжок знов так, щоб держався разом, і щоб праця „Ялинок” не пропала намарне!

А не забудьте прислати розгадку до „Готуйся”!

ДАРУНОК НА СВЯТОГО МИКОЛАЯ

Зближається гостина святого Миколая і діти передають через батьків свої прохання про дарунки до нього. Найкращий дарунок для новачка чи новачки — це українська книжечка. Видавництво „Нашим дітям” видало дві нові ілюстровані казки-книжки для дітей. Назви їх зашифровані в колах, що оточують печатку Видавництва. Відчитати їх можна, опускаючи завжди цю саму кількість кружечків поміж буквами, що їх читаємо. Іншу кількість у зовнішньому, іншу у внутрішньому колі. На одному й другому колі зазначено стрілкою, де починати читати.

Коли відчитаете назви книжок, просить батьків, щоб замовили їх для Вас у святого Миколая!

А розгадку — пришліть „Готуйсеви”.

